

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om Dancea-miljøstøtten
til Arktis

September
2011

revision
revision

revision

Opfølgning i sagen om Dancea-miljøstøtten til Arktis (beretning nr. 7/2007)

5. september 2011

RN A405/11

I. Indledning

1. I januar 2008 afgav Rigsrevisionen beretning nr. 7/2007 om Dancea-miljøstøtten til Arktis til Statsrevisorerne. I forlængelse heraf redegjorde miljøministeren i marts 2008 for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen havde givet anledning til. Jeg lovede i mit notat til Statsrevisorerne af 29. april 2008 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om Dancea-miljøstøtten til Arktis, at jeg i et senere notat ville orientere Statsrevisorerne om:

- udviklingen i Miljøstyrelsens strategiske samarbejde med Grønland, der skal sikre sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne projekter
- Dancea-projekternes medvirken til vidensopbygning i Grønland
- afslutningen og implementeringen af Miljøstyrelsens påbegyndte arbejde med en resultat- og effektvurdering på fokusområderne biodiversitet og lokale miljøforhold samt den fortsatte brug af evalueringer mv., bl.a. på fokusområderne miljø og sundhed samt klimaændringer
- Miljøstyrelsens fremtidige anvendelse af midlertidige driftstilskud og tidsbegrænsede udlån af medarbejdere.

Notatet findes i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2007, s. 70-72.

2. Miljøstyrelsen har i december 2010 fremsendt en redegørelse, der indeholder en gennemgang af styrelsens initiativer i forhold til de nævnte punkter. Punkterne er blevet drøftet på møder med Miljøstyrelsen, hvor også baggrundsmateriale og dokumentation er blevet udleveret.

Rigsrevisionen har endvidere anmodet Energistyrelsen om en kort redegørelse, der belyser udviklingen i klimastøtteordningen til Arktis, idet en del af Dancea-bevillingen overgik til Klima- og Energiministeriet i forbindelse med ministeriets oprettelse i 2007.

Energistyrelsen fremsendte sin redegørelse i februar 2011. Redegørelsen beskriver udviklingen i klimastøtteordningen siden ordningens etablering med særlig vægt på samarbejdet mellem danske og grønlandske vidensinstitutioner og klimamyndigheder og på ordningens indsats i forhold til vidensopbygningen i Grønland. Energistyrelsens redegørelse vedrører særligt de 2 førstnævnte punkter.

Udkast til notatet har været sendt til udtalelse i Grønlands Selvstyre, og deres bemærkninger er indarbejdet.

II. De overordnede rammer for Dancea-miljøstøtten i perioden 2008-2010

3. Hjemlen i finansloven for Dancea-miljøstøtten er uændret i perioden 2008-2011 og udspringer ifølge Miljøstyrelsen fortsat af delstrategien for Arktis, der blev forelagt for Folketinget i 1994. I forbindelse med oprettelsen af Klima- og Energiministeriet i 2007 blev en del af bevillingen overført til det nye ministerium sammen med hjemlen til at finansiere klimamonitorering og projekter vedrørende klimatilpasning i den danske del af Arktis. I 2010 blev der i alt anvendt ca. 55,4 mio. kr. på Dancea-miljøstøtteordningen.

Miljøstyrelsen gav støtte til projekter vedrørende:

- miljø og sundhed (ca. 9,1 mio. kr. i 2010)
- biodiversitet (ca. 12,4 mio. kr. i 2010)
- lokale miljøforhold (ca. 1,9 mio. kr. i 2010).

Energistyrelsen støttede projekter vedrørende:

- klimaændringer (ca. 28,6 mio. kr. i 2010), heraf 10,5 mio. kr. uforbrugte midler vedrørende finansloven for 2009.

I Grønland blev der i 2009 indført selvstyre som erstatning for det tidligere hjemmestyre. Skiftet fra hjemmestyre til selvstyre har indtil nu ikke ændret på kompetenceforholdene på miljø- og naturområdet.

III. Udviklingen i Miljøstyrelsens og Energistyrelsens strategiske samarbejde med Grønland, der skal sikre sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne projekter

4. Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger, at de fandt det gode samarbejde mellem Miljøstyrelsen og Grønland betydningsfuldt. Miljøministeren tilkendegav i sit svar, at Miljøstyrelsen var blevet anmodet om i højere grad – og før starten af et projekt – at vurdere Grønlands interesse for efterfølgende at bruge resultaterne fra Dancea-projekterne.

5. Miljøstyrelsen har i forbindelse med denne opfølgning oplyst, at der i en årrække har været regelmæssig kontakt mellem direktører i Miljøministeriet og selvstyrets miljøadministration om miljøproblemer i Grønland og om mulighederne for at drage nytte af den danske vidensbase på forskellige fagområder, herunder også anvendelsen af Dancea. Senest i april 2009 mødtes Miljøstyrelsens direktør med departementschefen for Infrastruktur og Miljø i Nuuk for at drøfte samarbejdsmulighederne og anvendelsen af Dancea-bevillingen til finansiering af eller støtte til lokale grønlandske projekter.

Samarbejde om udvælgelse af projekter

6. Miljøstyrelsen har oplyst, at der både før og efter mødet i april 2009 har været tilkendegivet ønsker fra det grønlandske departement for indenrigsanliggender, natur og miljø (NNPAN) om at fastlægge formelle procedurer, som giver NNPAN medbestemmelse over, hvad Dancea skal fokusere på, og hvilke konkrete projekter der skal finansieres eller støttes. Disse ønsker har Miljøministeriet dog ikke set sig i stand til fuldt ud at honorere, idet Dancea-miljøstøtten er en bevilling til den danske miljøminister, som først og fremmest har til formål at sikre, at Danmark/rigsfælleskabet lever op til internationale forpligtelser for monitorering af grænseoverskridende forurening og lignende regionalt begrundede tiltag, samt har til formål at støtte lokale miljøprojekter i Grønland.

Ministeriet har imidlertid i 2009 genindført en praksis med et årligt opslag i Danmark, i Grønland og på Færøerne om nye projekter. Det betyder, at alle projektidéer, herunder også lokale miljøprojekter i Grønland, har samme mulighed for forelæggelse og vurdering i Miljøstyrelsen. De indkomne ansøgninger sendes til selvstyret med anmodning om bemærkninger – især til projekter, som omhandler lokale miljøforhold. Finansieringsvillighed fra andre aktører betragtes i den forbindelse af Miljøstyrelsen som et ikke uvæsentligt kriterium i forbin-

delse med vurderingen af, om et projekt bør støttes, idet det er med til at sikre et fælles ansvar for projektet blandt flere aktører.

Sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne projekter

Miljøstyrelsen

7. Ifølge Miljøstyrelsen er der mange eksempler på godt og konstruktivt samarbejde mellem Miljøministeriet og selvstyret/kommunerne. Samarbejdet vedrører projekter inden for fokusområdet om lokale miljøprojekter. Som eksempler nævner Miljøstyrelsen projekterne:

- "Styrkelse af den kommunale miljøadministration" (projektstøtte: 1.330.000 kr. i 2007)
- "Naturvejledere i Ilulissat" (projektstøtte: 700.000 kr. i 2008)
- "Håndtering af farligt affald" (projektstøtte: 115.500 kr. i 2009)
- "Opbygningen af et geografisk informationssystem i Selvstyrets og kommunernes forvaltning – NunaGIS", jf. kap. VI (projektstøtte: 1.200.000 kr. i 2010).

De senere år er der endvidere givet støtte til en række andre projekter med direkte grønlandsk styring og/eller grønlandsk medfinansiering, jf. boks 1.

BOKS 1. EKSEMPLER PÅ PROJEKTER MED DIREKTE GRØNLANDSK STYRING OG/ELLER GRØNLANDSK MEDFINANSIERING

"Miljøregulering og miljøforhold på Thulebasen"

Dette projekt er en opfølgning på en aftale fra 2004 mellem USA, Danmark og Grønland om samarbejde om miljøspørgsmål på Thulebasen. Projektet går ud på, at Grønlands miljøadministration skal undersøge og vurdere, om det amerikanske regelsæt, der gælder på Thulebasen, giver samme grad af miljøbeskyttelse som det grønlandske regelsæt. Tilsagnet om Dancea-finansiering er udformet som et tilsagn til selvstyret om afholdelse af selvstyrets udgifter til et arbejde aftalt mellem selvstyret og en konsulent, hvilket sikrer grønlandsk myndighedsinvolvering. NNPAN har således fuld bestemmelse over projektet, mens Miljøstyrelsen finansierer projektet med Dancea-midler. I 2009 blev projektet støttet med 600.000 kr.

"Konsekvenser for vandkvaliteten"

Dette projekt går ud på, at den grønlandske miljømyndighed vurderer, hvilke konsekvenser en sænkning af permafrostspejlet vil have på drikkevandskvaliteten i det tilstrømmende vand til en drikkevandsø. Også her er samarbejdet med Grønland udmøntet i en aftale om, at Miljøstyrelsen med Dancea-midler afholder NNPAN's udgifter til gennemførelse af en opgave aftalt mellem miljømyndigheden og en konsulent. I 2009 blev projektet støttet med 360.000 kr.

Energistyrelsen

8. Ifølge Energistyrelsen er der siden 2008 sket en styrkelse af samarbejdet og vidensopbygningen på klimaområdet. Energistyrelsen lægger i administrationen af klimastøtteordningen vægt på at sikre sammenhæng mellem projekter støttet af klimastøtteordningen og grønlandske indsatser og på at sikre vidensopbygningen i Grønland.

9. Hovedparten af klimastøtteordningens midler i perioden 2008-2010 er anvendt til at videreføre de langsigtede overvågnings- og monitoreringsindsatser i henholdsvis:

- Zackenberg BioBasis-programmet (integreret måleprogram i Nordøstgrønland)
- Nuuk BioBasis-programmet (integreret måleprogram ved Nuuk i Sydvestgrønland)
- PROMICE (overvågning af Grønlands indlandsis).

På den videnskabelige side involverer programmerne følgende grønlandske og danske vidensinstitutioner: Grønlands Naturinstitut/Grønlands Klimacenter, Asiaq (Grønlands Forundersøgelser), GEUS (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland), Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) er en arbejdsgruppe under Arktisk Råd, der arbejder med spørgsmålet om bevaring af den arktiske biodiversitet og kommunikerer sine forskningsresultater til relevante regeringer og beboerne i Arktis. Målet er at fremme en bæredygtig udvikling af de levende ressourcer i Arktis.

Ramsar-konventionen er en international aftale, hvor landene anerkender deres internationale ansvar for deres landes vådområder og disses dyreliv. Konventionen skal sikre udpegning og beskyttelse af vådområder og sikre, at der kun foregår en bæredygtig udnyttelse af områderne.

Convention on Biological Diversity (CBD) blev underskrevet af landene ved Rio-konferencen i 1992 og vedrører alle aspekter af biodiversitet, bl.a. bæredygtig udvikling.

Støtte til Grønlands internationale miljøbeskyttelsesarbejde og implementering af internationale aftaler på klimaområdet

Deltagelse i det internationale naturbeskyttelsesarbejde

10. Ifølge Miljøstyrelsen er der til brug for det grønlandske selvstyres administration en stor interesse for konkret viden om de levende ressourcer i Grønland, fordi levende ressourcer historisk set har udgjort eksistensgrundlaget for den grønlandske befolkning. Dette er bl.a. afspejlet i etableringen af Grønlands Naturinstitut og den viden, der er samlet der. Grønland har dog også en interesse i, at den grønlandske administration deltager og markerer sig i det internationale naturbeskyttelsesarbejde. Som eksempler nævner Miljøstyrelsen arbejdet i Arktisk Råds arbejdsgruppe CAFF og nationale rapporteringer til fx Ramsar-konventionen om beskyttede fuglehabiter. Aktiv deltagelse i sådant arbejde kræver dog både høj naturfaglig viden, erfaring fra internationalt arbejde og de nødvendige ressourcer. I perioden 2007-2010 har Miljøstyrelsen derfor i meget tæt samarbejde med selvstyrets naturforvaltning givet støtte til en række projekter, som har til formål at understøtte Grønlands internationale naturbeskyttelsesarbejde.

11. I 2006 blev Grønland anmodet om at overtage formandskabet for perioden 2007-2009 for CAFF. Miljøstyrelsen har oplyst, at Grønland vurderede, at en sådan opgave var vanskelig at varetage uden naturfaglig og administrativ støtte fra eksterne resursepersoner. Miljøstyrelsen ydede derefter økonomisk støtte til frikøb af medarbejdere fra Dansk Polarcenter og Danmarks Miljøundersøgelser.

12. Miljøstyrelsen har oplyst, at der parallelt med det øgede engagement i Arktisk Råd også blev udtrykt ønske fra selvstyret om at få etableret en status over de eksisterende fuglebeskyttelsesområder. Ønskerne fra Grønland udmøntede sig i perioden 2009-2010 i projektet "Status for grønlandske fuglebeskyttelsesområder" og det mere fremadskuende projekt "Strategi for beskyttelse af biodiversitet i Grønland – etablering af netværk af beskyttede områder", som også skulle tage højde for de beskyttelseskrav, der følger af internationale aftaler som Ramsar, CBD mfl.

Styrkelse af grønlandsk implementering af internationale aftaler på klimaområdet

13. Grønland og Danmark indgik i 2001 en aftale om Grønlands tilslutning til Kyoto-aftalen, og der har ifølge Energistyrelsen siden 2006 været en løbende og aktiv drøftelse med Grønlands Hjemmestyre/Selvstyre om mulighederne for grønlandsk opfyldelse af en 8 % CO₂-reduktionsforpligtelse.

Klimastøtteordningen har bidraget til følgende projekter gennemført siden 2008:

- "Teknisk strategigrundlag for reduktionsindsats i Grønland" (2008)
- "Konsulentbistand til færdiggørelse af Grønlands klimastrategi" (2009)
- "Forbedring af den grønlandske drivhusgasopgørelse" (2010).

Støtten til disse projekter har faciliteret grønlandske initiativer på klimaområdet og har ifølge Energistyrelsen også bidraget væsentligt til en positiv dialog mellem Danmark og Grønland på såvel embedsmands- som ministerniveau.

14. Jeg har bedt det grønlandske departement for indenrigsanliggender, natur og miljø (NNPAN) om deres kommentarer til samarbejdet med de danske myndigheder og til sammenhængen mellem Dancea-projekterne og de grønlandske initiativer. NNPAN har i juni 2011 oplyst, at det er departementets vurdering, at samarbejdet mellem Grønland og Danmark er godt og konstruktivt, og at dette samarbejde sikrer sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne projekter. Det er samtidig vurderingen, at NNPAN har indflydelse og gør brug af den ved tildeling af projektstøtte til konkrete projekter af Dancea-midler, hvilket i sagens natur er med til yderligere at understøtte sammenhængen mellem Dancea-projekterne og Grønlands egne initiativer.

15. Jeg finder det tilfredsstillende, at der generelt er et godt og konstruktivt samarbejde mellem danske og grønlandske myndigheder og de involverede institutioner fra begge lande. Samarbejdet er med til at sikre sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne initiativer i en række konkrete projekter.

Miljøministeriet og Grønlands Selvstyre samarbejder bl.a. med hensyn til udvælgelse af fremtidige projekter, ligesom danske og grønlandske myndigheder og vidensinstitutioner på klimaområdet samarbejder vedrørende overvågnings- og monitoreringsindsatser.

Endvidere medvirker Dancea-miljøstøtten til – gennem vidensopbygning i grønlandske institutioner og via faglig bistand – at styrke Grønlands deltagelse i det internationale miljøbeskyttelsesarbejde og til grønlandsk implementering af internationale aftaler.

IV. Dancea-projekternes medvirken til vidensopbygning i Grønland

16. Det fremgik af beretningen, at Miljøstyrelsen bl.a. har et mål om at bidrage til en selv bærende miljø- og naturforvaltning i Grønland, og det fremgik af mit notat af 29. april 2008, at miljøministeren havde bedt Miljøstyrelsen om at sikre, at projekter så vidt muligt bidrager til en vidensopbygning, der kan understøtte en selv bærende forvaltning og selv bærende miljø- og naturinstitutioner. Jeg lovede at følge op på dette.

Projekter med institutionel tilknytning til Grønland

17. Miljøstyrelsen har oplyst, at det principielt gælder, at Dancea-finansierede projekter forventes at bidrage til øget viden om arktiske forhold, og at denne viden som udgangspunkt er tilgængelig for alle. Nogle projekter sigter dog direkte på at sikre en institutionel tilknytning til Grønland. Dette sker for alle de projekter, der gennemføres af grønlandske institutioner som Grønlands Naturinstitut, Asiaq (Grønlands Forundersøgelser) og Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), der udfører kontraktbaseret myndighedsarbejde for selvstyret.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med denne opfølgning givet flere eksempler på konkrete projekter fra de seneste år med høj grad af direkte tilknytning til Grønland, jf. eksemplerne i pkt. 7 og i boks 2.

BOKS 2. "HAVPATTEDYR I BRÆNDPUNKTET"

Grønlands Naturinstitut skal fra 2007 til 2011 indsamle viden om havpattedyrene narhval, hvalros og isbjørn. Miljøministeriet har med Dancea-midler delfinansieret disse aktiviteter i perioden 2007-2010 og planlægger en forsat delfinansiering af aktiviteterne i 2011, så den samlede aktivitetspakke kan gennemføres fuldt ud. For aktiviteterne i 2009 var de samlede omkostninger for Naturinstituttet på ca. 17 mio. kr. Finansieringen fordelte sig med ca. 6,6 mio. kr. fra selvstyret (inkl. forundersøgelser i forbindelse med olieeftersøgningskoncessioner), ca. 4,5 mio. kr. fra andre donorer og ca. 5,8 mio. kr. fra Miljøministeriet med Dancea-midler. Denne opsamling af viden er ifølge Miljøstyrelsen vigtig for selvstyret for på den ene side at balancere politiske ønsker om ændrede fangstkvoter eller nye koncessioner til olieeftersøgning og på den anden side at imødekomme internationalt pres for at leve op til fx CITES-aftalen, der skal sikre, at international handel med vilde dyr og planter ikke truer deres overlevelse.

18. Miljøministeriet har vurderet, at "Havpattedyr i brændpunktet" er et konstruktivt koncept til at sikre et både politisk og økonomisk ansvar for opbygningen af en vidensbase i selvstyret. Selvstyret bruger denne viden både i forbindelse med nationale politiske beslutninger, fx nye efterforskningskoncessioner og fangstkvoter, i forbindelse med internationale forhandlinger i fx CITES og i forbindelse med generel national viden om egen fauna, som bl.a. konventionen om biodiversitet forudsætter kendt.

CITES-aftalen (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) er en international konvention til kontrol af handlen (over landegrænser) med vilde dyr og planter. Det sker gennem overvågning og regulering af den internationale handel. Målet er kun at tillade en bæredygtig handel, dvs. at man ikke fjerner mere fra bestandene af vilde dyr og planter, end de kan bære.

Dancea-projekternes relevans i forhold til offentligheden i Grønland og øvrige interessenter

19. Med støtte fra Dancea-midler er der bl.a. blevet udarbejdet kostvejledninger fra Grønlands Ernæringsråd. Et igangværende projekt påbegyndt i 2009 "Human eksponering for kontaminanter (forurenende stoffer)" skal udvikle et regneværktøj til rådighed for individuel kostrådgivning, som giver den enkelte borger mulighed for at beregne konsekvensen af indtag af skadelige stoffer ved forskellige kostvalg.

20. Energistyrelsen har oplyst, at klimastøtteordningen siden 2007 har støttet en lang række formidlingsinitiativer om klimaændringer og deres effekter i Arktis. Formidlingen sker gennem Energistylens hjemmeside, og der er via ordningen givet støtte til en række konkrete formidlingsprojekter. Energistyrelsen har herudover arrangeret og taget aktivt del i en lang række arrangementer ikke mindst op til og under COP15 (klimatopmødet i København). Aktiviteterne strækker sig over et bredt spektrum af målgrupper omfattende danske, grønlandske og internationale aktører. Derudover nævner Energistyrelsen, at Klima- og Energiministeriet i 2009 via Danmarks Meteorologiske Institut sammen med Grønlands Klimacenter og Danmarks Tekniske Universitet arrangerede en offentlig videnskabelig klimakonference i Nuuk (Nuuk climate days), hvor bl.a. resultaterne fra projekter støttet af klimastøtteordningen blev fremlagt.

21. Jeg finder det tilfredsstillende, at Dancea-projekter bidrager til selv bærende miljø- og naturinstitutioner som fx Grønlands Naturinstitut og Asiaq. Endvidere finder jeg det tilfredsstillende, at viden opnået via Dancea-projekter søges nyttiggjort i en bredere offentlighed i Grønland, fx på sundhedsområdet og vedrørende klimaændringer og deres effekt i Arktis.

V. Afslutningen og implementeringen af Miljøstyrelsens påbegyndte arbejde med en resultat- og effektvurdering på fokusområderne biodiversitet og lokale miljøforhold samt den fortsatte brug af evalueringer mv., bl.a. på fokusområderne miljø og sundhed samt klimaændringer

22. Det fremgik af mit notat af 29. april 2008, at jeg ville følge arbejdet med resultat- og effektvurderinger på fokusområderne biodiversitet og lokale miljøforhold samt den fortsatte brug af evalueringer mv.

Projektet om lokale miljøforhold

23. Ifølge Miljøstyrelsen viste det sig at være meget vanskeligt for den eksterne konsulent at færdiggøre projektet om lokale miljøforhold som oprindeligt planlagt. Der var bl.a. en række uforudsete projektlederskift og uklarheder vedrørende det forventede indhold af projektets afslutningsnotat.

Det var vurderingen i Miljøstyrelsen, at sagsområdet reelt var vanskeligt at behandle for en ekstern konsulent, fordi det givetvis var og er genstand for stor politisk interesse hos de skiftende landsstyremedlemmer med ansvar for miljø, og fordi det lokale miljø ikke i samme grad som naturbeskyttelse er omfattet af bindende internationale aftaler, der kan bruges som referenceramme. Efter samråd med selvstyret blev projektet derfor stoppet i maj 2009.

Projektet om biodiversitet

24. Miljøstyrelsen har oplyst, at den eksterne konsulent i projektet om biodiversitet har gennemgået de relevante internationale aftaler og konkluderet, at særligt konventionerne for biodiversitet – Ramsar, CITES og UNESCO (Verdensarv) – er relevante i en Dancea-sammenhæng. Projektets anbefalinger og Miljøstyrelsens opfølgning fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Anbefalinger fra projektet om biodiversitet og Miljøstyrelsens opfølgning

Projektets anbefalinger	Miljøstyrelsens opfølgning/bemærkninger
Genoptage praksis med opslag og eventuelt gennemføre egentlige udbudsforretninger af projekter.	Miljøministeriet har genoptaget praksis med et årligt opslag med indkaldelse af nye projektidéer.
Budgetrammen for udvalgte projekter kunne hæves.	Tilskudsrammen for fx "Havpattedyr i brændpunktet" er af betydelig størrelse.
Udvikle projekter med en bredere tilgang til emnerne.	Dette er sigtet med fx projekterne om støtte til selvstyrets deltagelse i internationalt naturbeskyttelsesarbejde, lead author for biodiversity assessment og støtten til opbygningen af det nye holistiske "BioBasis-program" ved Nuuk.
Uddelegere en vis del af støtten og anvende diskussionsfora til at fastslå indsatsområder.	Miljøministeriet finder det ikke muligt at uddelegere ansvaret for, hvad der skal støttes, men der er eksempler på, at selvstyret har forestået den specifikke aftaleindgåelse med en konsulent om et aftalt emne med et aftalt beløb, og brugen af workshopper og infomøder er en del af Miljøministeriets normale sagsbehandlingsrutiner.

UNESCO (verdensarv) søger at opmuntre til identifikation, beskyttelse og bevaring af kulturelle eller naturlige steder og områder med enestående værdi for menneskeheden. Verdensarvskonventionen blev vedtaget i Paris i 1972.

25. I afrapporteringen af både projektet om lokale miljøforhold og om biodiversitet gør konsulenten opmærksom på, at manglende resurser i selvstyrets administration er et generelt problem for gennemførelse af og opfølgning på flere projekter. Miljøstyrelsen er ikke uenig i dette, men tager den politiske prioritering i selvstyret, som betinger dette, til efterretning. I den udstrækning det findes formålstjenligt og ønskes af selvstyret, bidrager Miljøministeriet dog med ad hoc-bistand som beskrevet i kap. VI.

Evalueringer på miljø og sundhed samt klimaændringer

26. Miljøstyrelsen har oplyst, at Miljøministeriet ikke siden 2008 har igangsat egne eksterne evalueringer, men har bidraget til en evaluering af Arktisk Råds samlede AMAP-program (Arctic Monitoring and Assessment Programme). Miljøstyrelsen har oplyst, at denne evaluering er gennemført og afrapporteret under Arktisk Råds seneste Senior Arctic Officials-møde i Thorshavn i oktober 2010. AMAP-programmet vedrører bl.a. fokusområdet miljø og sundhed, som er det område, der gennem årene har modtaget mest støtte fra Miljøstyrelsen.

27. Angående klimaområdet har Energistyrelsen oplyst, at der i november 2010, bl.a. på baggrund af en international evaluering, er udarbejdet en strategi for den overordnede faglige udvikling vedrørende arbejdet med overvågningen og monitoreringen af klimaændringernes betydning ved Zackenberg i Nordøstgrønland og ved Nuuk i Sydvestgrønland. Strategien dækker således hovedparten af klimastøtteordningens midler.

28. Jeg kan konstatere, at resultat- og effektvurderinger på fokusområdet om lokale miljøforhold ikke blev gennemført som oprindeligt planlagt på grund af en række særlige forhold. Jeg finder det positivt, at resultat- og effektvurderingen på fokusområdet om biodiversitet er gennemført, og at Miljøstyrelsen har forholdt sig til anbefalingerne fra vurderingen. Da det er afgørende, at miljøstøtten til Arktis har effekt, og at resultaterne kan anvendes, finder jeg det vigtigt, at såvel Miljøstyrelsen som Energistyrelsen fortsat har fokus herpå og med mellemrum foretager evalueringer af projekterne. Evalueringerne kan bruges til at målrette og optimere den fremtidige indsats og samarbejdsformerne.

VI. Miljøstyrelsens fremtidige anvendelse af midlertidige driftstilskud og tidsbegrænsede udlån af medarbejdere

29. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at Miljøstyrelsen gør større brug af midlertidige tilskud i opstartsfasen af projekter og gør brug af tidsbegrænsede udlån af medarbejdere til Dancea-projekter. Som følge af Rigsrevisionens anbefaling ændrede miljøministeren hjemlen på finansloven for 2008, så dette blev muligt. På den baggrund anførte jeg i mit notat af 29. april 2008, at jeg ville orientere om Miljøstyrelsens anvendelse af midlertidige driftstilskud og tidsbegrænsede udlån af medarbejdere.

30. Miljøstyrelsen har oplyst, at der under direktørmødet i Nuuk i april 2009 blev drøftet flere konkrete idéer og problemstillinger, herunder også Miljøministeriets muligheder for i kortere perioder at udstationere medarbejdere fra ministeriet til afhjælpning af vakancer i selvstyret. Fra de faglige chefer i Grønland var der dog mere fokus på løbende ad hoc-kontakt og hjælp til løsning af helt konkrete opgaver, hvilket der faktisk var en etableret praksis for. Miljøstyrelsen nævner som eksempler herpå kontakter om ny planlovgivning, regler om vurdering af virkninger på miljøet og senest et "rejsehold" fra Miljøstyrelsen, som i foråret 2010 sammen med administrationen i Nuuk gennemgik et forslag til gennemgribende revision af selvstyrets miljølov. Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at der særligt er et ønske om støtte til kontrol af, hvorvidt ny grønlandsk lovgivning tager højde for gældende internationale aftaler omfattende Grønland. Da sådanne aftaler indgås af miljøministeren, vil administrationen i København naturligt have større viden om indholdet og konsekvenserne af sådanne aftaler end administrationen i Nuuk.

31. Selvstyrets problemer med stor personaleudskiftning og længere perioder med ubesatte stillinger blev også drøftet på direktørmødet i Nuuk. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der fra grønlandsk side er et ønske om at have egne folk ansat i administrationen frem for udlånte medarbejdere, som grundlæggende fortsat har tilhørsforhold til fx Miljøministeriet. Der var dog enighed om, at selvstyret med fordel kunne placere sine stillingsopslag inden for miljø og natur på Miljøministeriets interne "jobbørs". Der er efter mødet etableret kontakt mellem selvstyrets personaleadministration og Miljøministeriets personaleadministration, men selvstyret har endnu ikke udmøntet aftalen vedrørende konkrete oplysninger om stillinger i Grønland.

32. Miljøstyrelsen har vedrørende brugen af midlertidige driftstilskud oplyst, at Dancea-finansierede projekter i flere tilfælde har ført til etablering af mere faste driftsstrukturer i det grønlandske system. Mest markant på Grønlands Naturinstitut, hvor Dancea-finansiering ifølge oplysninger fra instituttet selv var en afgørende faktor for opbygningen af den nuværende "naturafdeling".

33. Jeg kan konstatere, at selvstyret i højere grad sætter fokus på løbende ad hoc-kontakt og hjælp til løsning af helt konkrete opgaver end på en praksis med udlånte medarbejdere fra Danmark. Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøstyrelsen bidrager til selvstyrets administration i den form og det omfang, som selvstyret ønsker.

VII. Afslutning

34. Jeg kan samlet konstatere, at der er et godt samarbejde mellem de danske myndigheder, selvstyret og vidensinstitutioner i Danmark og i Grønland, og at samarbejdet har sikret sammenhæng mellem Dancea-projekter og Grønlands egne initiativer i en række konkrete projekter. Dancea-bevillingen bidrager efter min vurdering til vidensopbygning og understøtter dermed en selv bærende klima-, miljø- og naturforvaltning i Grønland. Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøstyrelsen på anmodning bidrager til løsning af helt konkrete opgaver i selvstyrets administration.

Da det er afgørende, at klima- og miljøstøtten til Arktis har effekt, og at resultaterne kan anvendes, finder jeg det vigtigt, at såvel Miljøstyrelsen som Energistyrelsen fortsat har fokus herpå.

Jeg betragter hermed beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo